

Președintele Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei Anders Knappe: „Rolul autorităților locale și regionale este crucial în procesul de reconstruire a democrației europene”

Anul acesta marcăm 70 de ani de la înființarea Consiliului Europei - un efort ambițios menit să pună capăt secolelor de războaie pe continentul european și să stabilească, ținând cont de rezoluția Congresului Europei de la Haga din mai 1948, un sistem democratic social pentru a elibera oamenii de orice tip de sclavie și insecuritate economică.

Acest proiect european, care a rezultat - cel puțin în Europa de Vest - în cea mai lungă perioadă de pace din istoria omenirii și o calitate fără precedent a vieții oamenilor obișnuiți, se bazează pe unele instituții europene. Printre acestea este Consiliul Europei, înființat în mai 1949, care asigură securitatea democratică bazată pe valori comune, susținând democrația politică pentru a proteja oamenii împotriva exercitării puterii arbitrare. Consiliul Europei a fost creat după cel de-al Doilea Război Mondial pentru a realiza o mai mare unitate între membrii săi, în scopul de a proteja și de a realiza idealurile și principiile care sunt patrimoniul nostru comun și care facilitează progresul economic și social.

În 70 de ani, Consiliul Europei a reușit să creeze un sistem democratic bazat pe instituțiile puternice ale guvernării democratice, un mecanism de protecție a drepturilor omului și un spațiu comun al statului de drept. Acest model de guvernare democratică, atât la nivel național, cât și la nivel local, reprezintă la fel de mult o trăsătură esențială ca și sistemul său unic de protecție a drepturilor omului, centrat pe Convenția Europeană și pe Curtea Drepturilor Omului. Consiliul Europei a jucat un rol-cheie în construirea unor societăți pluraliste și coezive, care poate fi considerată drept una dintre principalele sale realizări.

Totuși, astăzi acest model este în pericol de a se destrăma. Protecția pe care o oferă cetățenilor europeni este provocată de schimbări profunde care afectează, în măsură diferită, toate națiunile. Observăm deteriorarea securității democratice, întrucât valorile și standardele comune sunt contestate în mai multe state membre, iar statul de drept este considerat un obstacol în calea acțiunii. Suntem martori la pierderea încrederii publice în politicieni, în instituțiile de guvernare, dar și în capacitatea lor de a proteja cetățenii și de a răspunde nevoilor lor. Suntem martorii nașterii unor noi mișcări sociale și politice inițiate de cetățenii care se simt ignorați și abandonați de sistem. Conform Eurobarometrului din noiembrie 2018 al Uniunii Europene, mai mult de 6 din 10 cetățeni ai UE nu au încredere în guvern sau parlament și 8 din 10 exprimă neîncredere în partidele politice.

Această criză de reprezentare politică subminează în mod grav funcționarea democrației reprezentative creând o ruptură între "noi" și "ei" și alimentând mai degrabă o viziune de „confruntare” a societății, decât o cultură de a trăi împreună.

Oprirea acestui moment distructiv, restabilirea legăturii dintre cetățeni și autorități necesită un dialog onest cu oamenii, un dialog între stat și comunități.

Acest dialog se desfășoară în satele și orașele noastre, la nivel local al teritoriilor noastre, unde primarii și consilierii au rămas în fruntea principalelor evenimente din viața comunității, prima linie de răspuns la preocupările cetățenilor - și împotriva unei respingeri a reprezentării politice. Același Eurobarometru din 2018 a plasat nivelul de încredere în autoritățile locale la 50%, mult peste nivelul de încredere în guvernele și parlamentele naționale.

Primarii și consilierii, în calitate de aleși locali, sunt reprezentanții autorităților publice care se află cel mai aproape de cetățeni. Guvernele centrale pot și trebuie să folosească această apropiere, încrederea în autoritățile locale și în rețeaua lor pentru a readuce democrația. Rolul autorităților locale și regionale este într-adevăr crucial pentru menținerea unei structuri sociale puternice și este necesar să se reevalueze rolul acestora în construirea unei democrații europene și impactul acestora asupra participării cetățenilor în cadrul instituțiilor publice.

Nivelul local este unul ideal pentru democrația participativă, deoarece asigură o implicare substanțială a oamenilor în afacerile publice și luarea deciziilor și oferă o platformă excelentă de utilizare a practicilor și instrumentelor inovatoare. Comunitățile locale și regionale sunt, de asemenea, actori-cheie în afirmarea identității culturale și punerea în aplicare a politicilor naționale.

Guvernele naționale au recunoscut acest lucru atunci când, în preambulul Cartei Europene a Autogovernării Locale, au definit democrația locală drept una dintre principalele fundamente ale oricărui regim democratic. De asemenea, aceștia au recunoscut acest lucru atunci când, în 1957, și-au arătat viziunea politică prin crearea unei conferințe a autorităților locale din cadrul Consiliului Europei și transformarea ei în urmă cu 25 de ani în Congresul Autorităților Locale și Regionale - cu sarcina de a avansa democrația locală și de a consolida rolul important pe care îl joacă comunitățile locale și regionale și reprezentanții lor aleși.

Misiunea Consiliului Europei este la fel de relevantă astăzi, în fața provocărilor actuale pentru democrația europeană, așa cum a fost acum 70 de ani, în urma celui de-al Doilea Război Mondial. Pe atunci, la câțiva ani după crearea Consiliului Europei, statele membre au recunoscut importanța democrației locale și a autorităților locale și necesitatea de a contribui la construcția europeană.

Acest rol al autorităților locale este tot mai important astăzi. Astăzi, susținerea modelului european necesită, ca niciodată, o implicare mai mare a comunităților locale și a autorităților acestora. Autoritățile locale și regionale pot contribui semnificativ la reconectarea cetățenilor și restabilirea încrederii în instituțiile statelor-membre ale Consiliului Europei. Congresul Autorităților Locale și Regionale a fost creat pentru a consolida dimensiunea locală și regională a democrației europene. În calitate de adunare a reprezentanților aleși locali și

regionali din 47 de țări europene, ca voce a peste 150 000 de comunități teritoriale din Europa și ca organism de monitorizare a Cartei Europene a Autogovernării Locale, Congresul este în măsură să contribuie cu experiența sa și a municipalităților și regiunilor pe care le reprezintă, la dezvoltarea strategiei care să revitalizeze și să regenereze democrația europeană.

Deoarece sărbătorim 70 de ani ai Consiliului Europei, este esențial să recunoaștem că democrația teritorială este ca un pilon esențial al sistemului nostru democratic.

Anders Knape, președintele Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei

Serviciul de Comunicare al CALM